TEMEL DİNÎ BİLGİLER

9. sınıf

1. ÜNİTE
KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İÇİNDEKİLER

1.1. İNSAN VE KÂİNATIN YARATILIŞI

1.2. ALLAH, İNSAN VE KÂİNAT İLİŞKİSİ

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

1.1. İNSAN VE KÂİNATIN YARATILIŞI

- İnsan, kendini ve kâinattaki yerini tanıdıkça değerini ve sorumluluklarını daha iyi kavrar.
- Yaratılışının amaçsız olmadığını fark eden insan, yaratılış amacına uygun ve sorumluluk bilinciyle yaşamaya yönelir.
- İnsan, Kur'an-ı Kerim'de "ahsenitakvim" olarak nitelendirilir.

Ahsenitakvim: insanın en güzel biçimde yaratılmasını anlatır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnsanın yaratılışının her aşaması Allah'ın (cc) bilgisi ve kudreti dâhilindedir.

"… Sizi topraktan yarattığı zamanki hâlinizi de annelerinizin karınlarında cenin olarak bulunuşunuzu da en iyi bilen O'dur…"

(Necm suresi 32. ayet)

- Allah (cc), insana fiziksel özelliklerinin yanında akıl, ruh, irade ve şuur gibi manevi özellikler de vermiştir.
- İnsan, manevi özellikler sayesinde düşünüp karar verebilir, sorumluluk üstlenebilir ve yaratılış amacının bilincine varabilir.
- Bu özellikler insanı diğer varlıklardan ayırır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

HZ. ÂDEM

- Yaratılan ilk insan Hz. Âdem'dir.
- Yaratılışı diğer varlıklardan farklı ve özel bir nitelik taşır.
- Yeryüzünde halife olarak görevlendirilmiştir.
- Allah (cc), Hz. Âdem'e isimleri öğretmiş; ona bilgi ve sorumluluk vermiştir.
- Melekler, Allah'ın (cc) emrine uyarak Hz. Âdem'e secde etmiştir. Bu secde ibadet değil, Yüce Allah'ın emrine itaattir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İslam düşüncesinde kâinat, **âlem** kavramıyla ifade edilir.
- Âlem; duyularla algılanabilen, akılla kavranabilen ve Allah (cc) dışındaki bütün varlıkları ifade eden bir kavramdır.
- Modern kozmolojide evrenin başlangıcına ilişkin ortaya konan bulgular, kâinatın geçmişine dair önemli bilgiler sunmaktadır.
- Kur'an-ı Kerim'de geçen 'rabbilâlemîn' ifadesi, bütün âlemlerin yaratıcısının ve sahibinin Allah (cc) olduğunu ifade eder.

"Göğü kudretimizle biz kurduk ve şüphesiz biz genişletmekteyiz. Yeri de biz döşedik, güzel de yaptık. Her şeyden çift çift yarattık, inceden inceye düşünesiniz diye."

(Zariyat suresi 47-49. ayetler)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İnsanın ve Kâinatın Özellikleri

- İslam düşüncesinde insan, «eşrefimahlukat» yani yaratılmışların en şereflisi olarak nitelendirilir.
- İnsan, kendisine verilen özellikleri Allah'ın (cc) irade ve rızasına uygun şekilde kullanmakla yükümlüdür.
- Allah (cc), insanı temiz ve doğal bir fıtrat üzere yaratmıştır.

İnsanın doğuştan sahip olduğu özellik ve yönelişlerin bütününe fıtrat denir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İslam, insanın yaratılışına uygun bir dindir.
- Çevresel etkiler ve kişisel tercihler, insanı fıtratına uygun olan doğru yönelişten uzaklaştırabilir.
- Kur'an-ı Kerim, insanı özündeki temiz fıtratı korumaya ve Allah'ın (cc) birliğini esas alan doğru dine yönelmeye çağırır.

"O hâlde sen hanif olarak bütün varlığınla dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmışsa ona yönel! Allah'ın yaratmasında değişme olmaz. İşte doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler."

(Rum suresi 30. ayet)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İNSAN

Yüce Allah, insana iyilik ve kötülük arasında seçim yapabilmesi için irade vermiştir.

- **İRADE**
- **SEÇİM**
- **SORUMLULUK**
  - Fıtratındaki özellikleri yaratılış amacına uygun kullanır.
    - Sorumluluğunu yerine getirir.
  - Fıtratındaki özellikleri yaratılış amacına uygun kullanmaz.
    - Esfelisafilin durumuna düşebilir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- Kâinat, Allah'ın (cc) koyduğu yasalar doğrultusunda düzenli bir şekilde işleyen bir bütündür.
- Kıyametle mevcut düzen sona erecek, ahiret hayatına ilişkin süreçler Allah'ın (cc) dilemesiyle gerçekleşecektir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İnsanın ve Kâinatın Yaratılış Gayesi

- Yüce Allah, hayatı ve ölümü insanları imtihan etmek için yaratmıştır.

"Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu denemek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur. O güçlüdür, çok bağışlayıcıdır."

(Mülk suresi 2. ayet)

- İnsan, yaratılış amacını gerçekleştirmek için Allah'ı (cc) tanımalı, O'na iman ve kulluk etmelidir.
- Yüce Allah, kullarına doğru yolu göstermeleri için peygamberler göndermiş ve insanlardan peygamberlerin tebliğ ettiği ilahî mesaja uymalarını istemiştir.
- Kâinattaki düzen ve ölçü, Allah'ın (cc) varlığına ve kudretine işaret eden deliller arasında yer alır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

1.2. ALLAH, İNSAN VE KÂİNAT İLİŞKİSİ

KÖKEN	İnsan kelimesi unutma, yakınlık ve alışma gibi anlamlarla ilişkilendirilmiştir.
KUR'AN'DAKİ ANLAMI	İnsan, varlıkların en üstünü ve gelişmişi; eşrefimahlukat manasında zikredilmiştir.
DİĞER KAVRAMLAR	Beşer, âdem ve benî âdem
KAVRAM FARKI	Beşer insanın biyolojik ve fiziksel yönünü âdem ve benî âdem ise ruh ve bilgi boyutunu ifade eder.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnsan, anlam arayışında olan bir varlıktır.
- Kâinat hakkında edindiği bilgiler, insanın hem kendini hem de yaratıcısını tanımasına yardımcı olur.
- Kâinattaki varlıklar, Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarına işaret eden deliller taşır.
- İnsan da Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine işaret eden önemli delillerden biridir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnsan akıl yürüterek Allah'ın (cc) varlığı ve birliği sonucuna ulaşabilir ancak O'nu tanıyabilmek için vahye ihtiyaç duyar.
- Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de kendisini isim ve sıfatlarıyla tanıtır.
- İnsan, bu isim ve sıfatların anlamlarını kavrayarak ve onların yansımalarını kâinatta gözlemleyerek Rabbini daha iyi tanır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnsan, Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarının anlamlarını kavradıkça O'na bağlılığını güçlendirir.
- Örneğin annenin merhameti Allah'ın (cc) Rahman ve Rahîm, canlıların rızıklandırılması ise Rezzak ismini hatırlatır.
- İslam'a göre "Allah", tek ve gerçek mabudun özel adıdır. Allah'ın (cc) varlığı zorunludur; O, var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymaz.
- Allah (cc), kâinatın yaratıcısı ve yöneticisidir. O'nun yüceliğini ve yetkinliğini ifade eden birçok isim ve sıfat vardır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- Fıtratını koruyan insan, Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine inanmaya yönelir.

- Allah'ın (cc) varlığı duyularla doğrudan algılanamadığından insan iman veya inkâr konusunda aklı ve özgür iradesiyle tercih yapar. Bu nedenle tercihinden sorumludur.

"... Muhakkak ki Allah iman edenleri dosdoğru bir yola iletir."

(Hac suresi 54. ayet)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İnsanın Allah (cc) ile Bağı

- Kur'an'a göre insan ve cinlerin yaratılış amacı Allah'a (cc) kulluk etmektir. Bu nedenle insanın hayatını kulluk bilinciyle sürdürmesi gerekir.

- Gaflet, gurur ve kibir gibi durumlar insanın imanını zayıflatır.

Küfür: Sözlükte "örtmek" anlamına gelir, dinî anlamda ise iman esaslarını inkâr etmeyi ifade eder.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- Müslüman, kâinattaki bütün varlıklara Yüce Allah'ın yarattığı varlıklar olarak değer verir.
- Göklerde ve yerde bulunan nimetlerin insanın hizmetine sunulması, Allah'ın (cc) insanlara lütuf ve rahmetini gösterir.
- Hayvanlar, bitkiler ve cansız varlıklar insana emanet edilmiştir.
- İnsan, bu varlıklardan uygun şekilde yararlanmalı ancak ölçüyü kaçırmamalıdır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnsan, iman, ibadet ve dua yoluyla Allah (cc) ile bağını güçlendirir.
- İbadetin özünü oluşturan dua, insanın Allah'tan (cc) yardım ve lütuf istemesidir.
- Dua eden insan kendi sınırlılığını fark eder, Allah'ın (cc) kudretine yönelir ve O'na yakınlık hisseder.
- Dua, ibadetin özüdür. Tövbe ve namaz gibi ibadetlerde de Allah'a (cc) yöneliş ve dua bilinci bulunur.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ İbadetin özünde Yüce Allah'a yönelmek, O'na bağlılığını göstermek ve O'na yaklaşmaya çalışmak vardır.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ Tövbe, insanın yaptığı hatalardan pişmanlık duyarak Allah'a (cc) yönelmesidir.

❖ Yanlış davranışları terk edip iyi ve doğru davranışlara yönelmek, tövbenin temelini oluşturur.

❖ Günah insanı Allah'tan (cc) uzaklaştırırken tövbe ve istiğfar, insanın hatasından dönerek yeniden doğruya yönelmesini sağlar.

"Samimi olarak tövbe eden, o günahı hiç işlememiş gibidir."

(İbni Mace, "Zühd", 30)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

İnsan ve Kâinat İlişkisi

❖ Kâinattaki uyum ve düzen, Allah'ın (cc) yaratma kudretine işaret eder.

❖ Kur'an-ı Kerim, insanı bu düzen üzerinde düşünmeye ve Allah'ın (cc) kudretini fark etmeye çağırır.

"Yedi göğü birbiriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O'dur. Rahman'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar çevir de bak; (kusur arayan) göz, aradığını bulamadan bitkin olarak sana dönecektir."

(Mülk suresi 3-4. ayetler)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ Atmosfer, Güneş'ten gelen zararlı ışınların önemli bir bölümünü engeller ve Dünya'da yaşam için uygun koşulların sürdürülmesine katkıda bulunur.

❖ Güneş'in ısısıyla buharlaşan sular bulutları oluşturur, yağışlar toprağı besler ve bitkilerin yetişmesini sağlar; bitkiler de diğer canlıların yaşamını sürdürmesine katkıda bulunur.

❖ Fotosentez ve solunum, atmosferdeki oksijen ve karbondioksit döngüsünün temel süreçleri arasında yer alır.

❖ Gök cisimleri arasındaki kütle çekimi, onların yörüngesel hareketlerinde önemli rol oynar.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ Kâinattaki yaratılmış varlıklar, varlıklarını sürdürmek için başka varlıklara ihtiyaç duyar.

❖ Bu, hiçbir varlığa muhtaç olmayan Yüce Allah'ın varlığına işaret eder.

❖ Kâinattaki düzen ve ahengi gözlemlemek, insanın Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini kavramasına ve hidayete ulaşmasına vesile olur

"Güneş ve Ay bir hesaba bağlı (olarak hareket ederler). Yıldızlar da ağaçlar da secde ederler. Göğü O yükseltti, denge ve ölçüyü O koydu ki dengeden sapmayasınız."

(Rahman suresi 5-8. ayetler)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ Yüce Allah'ın kâinatın işleyişi için koyduğu yasalara **sünnetullah** denir.

❖ Bu kavram

- fiziksel,
- biyolojik
- toplumsal yasaları kapsar.

❖ Güneş sistemindeki gök cisimlerinin hareketleri, gece ve gündüzün oluşması, yağmurun yağması ve rüzgârın esmesi gibi olaylar sünnetullah çerçevesinde gerçekleşir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ İnsan doğayla sürekli etkileşim hâlindedir ancak doğaya müdahale ederken onun işleyişine uygun hareket etmelidir.

❖ Plansız yapılaşma ve bitki örtüsünün tahribi gibi uygulamalar deprem, sel ve heyelanların yol açtığı zararları artırabilir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ İnsan kaynaklı çevre sorunları, en büyük zararı yine insana verir.

❖ Toplumların çevreyi korumaya yönelik politikalar geliştirmesi ve gerekli önlemleri alması gerekir.

❖ Kur'an-ı Kerim, insanların kendi davranışlarıyla çevrede meydana gelen bozulmalardan ders çıkarmalarını ve yanlışlarından dönmelerini öğütler.

"İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu, böylece Allah -dönüş yapsınlar diye- işlediklerinin bir kısmını onlara tattırıyor."

(Rum suresi 41. ayet)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

Kâinat Kitabı

- Kâinattaki varlıklar, Yüce Allah'ın isim ve sıfatlarını tanımaya yardımcı olur.
- Bu yönüyle kâinat, Allah'ın (cc) isimlerini, yüceliğini ve yaratma sanatını gösteren bir kitap niteliğindedir.
- Vahiy, insanın kâinattaki delilleri doğru anlamlandırmasına rehberlik eder.
- İnsan, aklını kullanarak bu deliller üzerinde düşünmekle yükümlüdür.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖ Kâinat üzerinde tefekkür, insanın Allah'ın (cc) varlığı, birliği ve kudretini düşünmesine vesile olur.

❖ Bu düşünme; zikir, dua ve şükür bilincini güçlendirir.

"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda aklıselim sahipleri için elbette ibretler vardır."

(Al-i İmran suresi 190. ayet)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

❖Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine inanan insan, O'nu her durumda anar ve O'nun merhametine sığınır.

"Onlar ayakta dururken, otururken, yatarken hep Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler (ve şöyle derler) 'Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!'"

(Al-i İmran suresi 191. ayet)

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

- İnancını günlük hayatına yansıtan insan, ailesi ve toplumla ilişkilerinde sevgi, güven ve sadakati gözetir.
- Doğayı ve canlıları korumayı bir sorumluluk olarak görür.
- Böylece Allah'ın (cc) nimetlerine karşı şükür bilincini davranışlarına yansıtır.
- Doğayı ve canlıları korumak, Allah'ın (cc) nimetlerine karşı şükür ve sorumluluk bilincinin bir gereğidir.

1. ünite

KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ